श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा एप्रिल – २०१६

कक्षा – शास्त्री-३ (SEM-6)	**प्रश्नपत्रम् – ६**	गुणाः - ७०
विषयः – साहित्यम्	CC-3.6.12	समयः - ११ तः २
दिनाङ्कः – २३/४/२०१६	सन्दर्भग्रन्थः – किरातार्जुनीयम् –सर्गः १ मल्लिनाथटीकासहितम्	

	प्रथमान्वितिः -१	
प्रश्नः -१	**सन्दर्भप्रसङ्गपुरस्सरं त्रिभ्यः श्लोकेभ्यः श्लोकद्वयस्य मल्लिनाथटीकानुसारं व्याख्या कार्या ।**	०८
	(१) श्रियः कुरुणामधिपस्य पालनीं प्रजासुवृत्तिं यमयुङ्क्तवेदितुम् । स वर्णिलिङ्गी विदितः समाययौ युधिष्ठिरं द्वैतवने वनेचरः ॥ (२) निसर्गदुर्बोधमबोधविक्लवा क्व भूपतीनां चरितं क्व जन्तवः । तवानुभावोऽयमवेदि यन्मया निगूढतत्त्वं नयवार्त्म विद्विषाम् ॥ (३) निरत्ययं साम न दानवर्जितं न भूरिदानं विरहय्य सत्क्रियाम् । प्रवर्तते तस्य विशेषशालिनी गुणानुरोधेन विना न सत्क्रिया ॥	
प्रश्नः -२	महाकवेः भारवेः जीवनकवनपरिचयं लिखत । अथवा महाकाव्यलक्षणानां विवेचनं कुरुत ।	०८
प्रश्नः -३	**अधोलिखितेभ्यः टिप्पणीद्वयं लिखत ।**	०४
	(१) द्रौपदी (२) युधिष्ठिरः (३) वनेचरः (४) भीमदेहः	
प्रश्नः - ४	**एकैकवाक्येन पञ्चानां प्रश्नानां उत्तराणि लिखत**	०५
	(१) किरातार्जुनीयग्रन्थस्य लेखकः कोऽस्ति ? (२) किरातार्जुनीयमहाकाव्ये कति सर्गाः सन्ति ? (३) भारविः कस्य सम्प्रदायस्य अनुयायी आसीत् ? (४) भारविः इत्यस्य कोऽर्थः ? (५) किरातार्जुनीयमहाकाव्ये कः प्रधानरसोऽस्ति ? (६) किं सखा इत्यस्य कोऽर्थः ? (७) भूभृत् इत्यस्य प्रथमा बहुवचनं लिखत ।	
	द्वितीयान्वितिः - २	
प्रश्नः -५	**निम्नलिखितेभ्यः श्लोकेभ्यः द्वयोः व्याख्यां कुरुत ।**	०८
	(१) अनेकराजन्यरथाश्वसङ्कुलं तदीयमास्थाननिकेतनाजिरम् । नयत्ययुग्मच्छदगान्धिरार्द्रतां नृपोपायनदन्तिनां मदः ॥ (२) न तेन सज्यं क्वचिदुद्यतं धनुः कृतं न वा कोपविजिह्ममाननम् । गुणानुरागेण शिरोभिरुह्यते नराधिपैर्माल्यमिवास्य शासनम् ॥ (३) प्रलीनभूपालाम्पि स्थिरायति प्रशासदावारिधि मण्डलं भुवः । स चिन्तयत्येव भियस्त्वदेष्यतीरहो दुरन्ता बलवद्विरोधिता ॥	

प्रश्नः -६	प्रथमसर्गस्य सारांशं लिखत । अथवा द्रौपद्याः युधिष्ठिरं प्रति कथनं ग्रन्थोक्तपद्धत्या वर्णयत ।	०८
प्रश्नः -७	**द्वाभ्यां एकां टिप्पणीं लिखत ।**	०२
	(१) अर्जुनः (२) पड्वर्गजयी	
प्रश्नः -८	**लघूत्तरप्रश्नाः अधोलिखितेभ्यः द्वयं लिखत ।**	०२
	(१) को नयेन जेतुं जगती समीहते ? (२) रामेन सिद्धं के व्रजन्ति ? (३) वर्णलिङ्गी इत्यस्य कोऽर्थः ? (४) किरातार्जुनीयस्य कथा स्रोतः कस्माद् प्राप्यते ।	
	तृतीयान्वितिः - ३	
प्रश्नः -९	**निम्नलिखितेभ्यः श्लोकेभ्यः द्वयोः ससन्दर्भप्रसङ्गानुसारं मल्लिनाथटीकया व्याख्या कार्या ।**	०८
	(१) इमामहं वेद न तावकीं धियं विचित्ररूपा खलु चित्तवृत्तयः । विचिन्तयन्त्या भवदापदं परां रुजन्ति चेतः प्रसमं ममाधयः ॥ (२) द्विषन्निमित्ता यदियं दशा ततः समूलमुन्मूलयतीव मे मनः । परैरपर्यासितवीर्यसम्पदां पराभवोऽप्युत्सव एव मानिनाम् ॥ (३) विहाय शान्तिं नृप धाम तत्पुनः प्रसीद सन्धेहि वधाय विद्विषाम् । व्रजन्ति शत्रूनवधूय निःस्पृहाः शमेन सिद्धिं मुनयो न भूभृतः ॥	
	चतुर्थान्वितिः – ४	
प्रश्नः -१०	वनेचरेण कृतं वर्णनं लिखत । अथवा राजनीतौ नृपस्य कृते ये गुणाः भारविद्वारा निबद्धाः ते भवद्भिः सरलसंस्कृतेन लेख्याः ।	०८
प्रश्नः -११	**निम्नलिखिताभ्यः सूक्तिभ्यः द्वयोः सप्रसङ्गभावार्थं लिखत ।**	०४
	(१) अवन्ध्यकोपस्य विहन्तुरापदां भवन्ति वश्याः स्वयमेव देहिनः । (२) प्रविश्य हि घ्नन्ति शठाः । (३) सहसा विदधीत न क्रियाम् । (४) तावद्भा भारवेर्भाति यावन्माघस्य नोदयः ।	
प्रश्नः -१२	**एकैकवाक्येन उत्तराणि यच्छत केषाञ्चित् पञ्चानां ।**	०५
	(१) किरातार्जुनीयस्य प्रधाननायिका का वर्तते ? (२) हितं मनोहारि च दुर्लभं वचः इत्यस्य अर्थं लिखत । (३) महतां कां प्रवृत्तिर्भवति ? (४) विजयार्थिनः राजानः किं कुर्वन्ति ? (५) संवृणोति खलु दोषमज्ञता – अर्थं लिखत । (६) कालिदासस्य उपमा प्रसिद्धा भारवेः किं प्रसिद्धमस्ति ? (७) प्राज्यम् इत्यस्य कोऽर्थः ?	

***